

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ
Кафедра психології розвитку

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана факультету
психології з навчальної роботи
доц. Алла МОСКАЛЕНКО
« 31 » _____ 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ
(повна назва навчальної дисципліни)
для здобувачів освітнього рівня
Магістр

галузь знань **10 «Природничі науки»**
спеціальність **102 «Хімія»**
освітній рівень **магістр**
освітня програма **хімія**
спеціалізація _____
вид дисципліни **обов'язкова**

Форма навчання	очна
Навчальний рік	2022/2023
Семестр	II
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: **Яблонська Тетяна Миколаївна**, доктор психологічних наук, професор,
доцент кафедри психології розвитку

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ («__») 20__
(підпис) (ПІБ) (дата)
на 20__/20__ н.р. _____ («__») 20__
(підпис) (ПІБ) (дата)
на 20__/20__ н.р. _____ («__») 20__
(підпис) (ПІБ) (дата)

КИЇВ – 2022

Розробник: **Яблонська Тетяна Миколаївна**, доктор психологічних наук,
професор, доцент кафедри психології розвитку

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри психології розвитку

 (Олена ВЛАСОВА)

Протокол №1_ від «30» серпня 2022 р.

Схвалено науково-методичною комісією факультету психології

Протокол № 1 від «30» серпня 2022 року

Голова науково-методичної комісії, доцент (Іванна АНАНОВА)
«30» серпня 2022 року

Погоджено науково-методичною комісією хімічного факультету

Протокол № 7 від «29» червня 2022 року

Голова науково-методичної комісії Олександр РОЇК
« 30 » червня 2022 року

1. Мета дисципліни – ознайомити студентів зі змістом, завданнями та методами психології вищої школи як навчальної дисципліни і галузі науки, забезпечити загальну теоретичну підготовку, а також освоєння сучасних психологічних технологій ефективною навчально-виховною діяльністю у закладі вищої освіти, на основі усвідомлення і врахування психологічних аспектів діяльності, сформувані навички їх застосування у практичній діяльності, розвиток психологічної культури та сприяння професійному самовизначенню.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни (за наявності)

Знати основи структури психіки, фактори і основні механізми формування особистості.

Володіти навичками професійного спілкування.

3.Анотація навчальної дисципліни

Дисципліна *«Психологія вищої школи»* є обов'язковою дисципліною освітньо-наукової програми. У змісті курсу розкриваються теоретико-методологічні основи науки, її поняттєво-категоріальний апарат, особливості студента як суб'єкта навчально-професійної діяльності, адаптація до навчання у ЗВО, психологічні аспекти діяльності та основи розвитку професіоналізму викладача ЗВО; психологічні закономірності педагогічної взаємодії між викладачем і студентом, особливості розвитку студентської групи; основи управління у системі вищої освіти.

4. Завдання вивчення дисципліни полягає у формуванні *загальних і фахових компетентностей*, зокрема, таких як:

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6.Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК9. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 11. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 15. Здатність до особистісного і професійного розвитку

ЗК 16. Здатність застосовувати кращі практики у професійній діяльності

ЗК 17. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ФК7. Здатність дотримуватися етичних стандартів досліджень і професійної діяльності в галузі хімії (академічна доброчесність, ризики для людей і довкілля тощо).

ФК10. Здатність проводити навчальні заняття та забезпечувати досягнення запланованих результатів навчання з урахуванням індивідуальних особливостей і потреб студентів.

ФК11. Здатність розробляти критерії та обирати інструменти оцінювання.

ФК12. Здатність здійснювати об'єктивне оцінювання результатів навчання та надавати студентам зворотний зв'язок щодо результатів оцінювання та рекомендації щодо покращення результатів навчання.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форма (та/або методи і технології) викладання і навчання)	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	знати понятійний апарат психології вищої школи	<i>Лекція, самостійна робота</i>	<i>Усні відповіді, завдання самостійної роботи (есе, презентації, практичні завдання), модульні роботи 1,2, залік</i>	10%
1.2	знати психологічні основи і механізми професійного становлення особистості в умовах ЗВО	<i>Лекція, самостійна робота</i>	<i>Усні відповіді, завдання самостійної роботи (есе, презентації, практичні завдання), контрольна робота 1, 2</i>	10%
1.3	знати особливості студента як суб'єкта навчально-професійної діяльності	<i>Лекція, самостійна робота</i>	<i>Усні відповіді, завдання самостійної роботи (есе, презентації, практичні завдання), контрольна робота 1,2</i>	10%
2.1	вміти аналізувати й оцінювати психологічні явища, які породжуються умовами навчально-виховного процесу у ЗВО	<i>Лекція, самостійна робота</i>	<i>Усні відповіді, завдання самостійної роботи (есе, презентації, практичні завдання), контрольна робота 1, 2</i>	10%
2.2	вміти висловити свої міркування щодо питань проблемного характеру	<i>Лекція, самостійна робота</i>	<i>Усні відповіді, завдання самостійної роботи (есе, презентації,</i>	10%

			<i>практичні завдання), контрольна робота 1,2</i>	
2.3	вміти самостійно опрацювати, аналізувати та узагальнювати інформацію з різних джерел	<i>Самостійна робота</i>	<i>Усні відповіді, завдання самостійної роботи (есе, презентації, практичні завдання), контрольна робота 1, 2</i>	10%
2.4	вміти застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях професійної діяльності	<i>Лекція, самостійна робота</i>	<i>Усні відповіді, завдання самостійної роботи (есе, презентації, практичні завдання), контрольна робота 1, 2</i>	10%
3.	комунікація: формувати власний стиль науково-педагогічної діяльності та професійного спілкування	<i>Лекція, самостійна робота</i>	<i>Усні відповіді, завдання самостійної роботи (есе, презентації, практичні завдання), контрольна робота 1, 2</i>	15%
4.	автономність та відповідальність: вдосконалення навичок самостійної роботи, аналіз власної навчально-професійної діяльності, визначення професійно важливих рис своєї особистості.	<i>Лекція, самостійна робота</i>	<i>Усні відповіді, завдання самостійної роботи (есе, презентації, практичні завдання), контрольна робота 1, 2</i>	15%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання.

Результати навчання дисципліни (код) Програмні результати навчання	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	2.4	3	4
P1. Знати та розуміти наукові концепції та сучасні теорії хімії, а також фундаментальні основи суміжних наук.	+	+	+					+	+
P2. Глибоко розуміти основні факти, концепції, принципи і теорії, що стосуються предметної області, опанованої у ході магістерської програми, використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем, а також проведення досліджень з відповідного напрямку хімії.	+	+	+					+	+
P3. Застосовувати отримані знання і розуміння для вирішення нових якісних і кількісних задач хімії.	+						+	+	+
P8. Вміти ясно і однозначно донести результати власного дослідження до фахової аудиторії та/або нефахівців.	+	+	+	+	+	+	+		
P11. Складати технічне завдання до проекту, розподіляти час, організувати свою роботу і роботу колективу, складати звіт.					+	+	+	+	+
P16. Знати вимоги та підходи до розроблення навчальних і методичних матеріалів.	+	+	+	+	+	+	+	+	+
P17. Знати методи і способи ефективної комунікації.			+	+			+	+	+
P18. Знати методи і технології оцінювання результатів навчання.	+	+	+	+	+	+	+		

7. Схема формування оцінки:

7.1. Форми оцінювання студентів:

Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою.

Оцінювання під час навчального періоду:

1. Усні відповіді (виступ на занятті, участь у дискусії, доповнення): PH1.1; PH1.2, PH1.3, PH2.1, PH2.2, PH2.3, PH2.4, PH3, PH4 – 30/18 балів.

2. Самостійна робота (есе, презентації, практичні завдання): PH1.1, PH1.2, PH1.3, PH2.1, PH2.2, PH2.3, PH3, PH4 – 30 / 18 балів.

3. Модульна контрольна робота 1: PH1.1, PH1.2, PH1.3, PH2.1, PH2.2, PH2.3, PH2.4, PH3, PH4 – 20 / 12 балів.

4. Модульна контрольна робота 2: PH1.1, PH1.2, PH1.3, PH2.1, PH2.2, PH2.3, PH2.4, PH3, PH4 – 20 / 12 балів.

Підсумкове оцінювання проводиться у формі заліку.

Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж семестру (максимальна кількість балів за роботу протягом семестру дорівнює 100) і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних студентів. Студенти, які впродовж семестру набрали сумарно меншу кількість балів, ніж 60 балів, але більшу ніж критично-розрахунковий мінімум – 40 балів, складають залік.

Залік проводиться у вигляді усного опитування за тематикою курсу та виконання творчого індивідуального завдання, які оцінюються у 20 балів. Студенти, які набрали впродовж семестру сумарно меншу кількість балів, ніж критично-розрахунковий мінімум (40 балів), до складання заліку не допускаються.

Рекомендований мінімум для допуску до заліку 40 балів.

7.2. Організація оцінювання. Впродовж семестру здійснюється оцінювання усіх видів робіт. На аудиторних заняттях оцінюється активність учасників, участь в дискусіях та робота в міні-групах; в кінці вивчення модулів проводиться контрольне тестування. Максимальна кількість балів за роботу протягом семестру дорівнює 100.

7.3. Шкала відповідності оцінок.

Оцінка (за національною шкалою) / National grade	Рівень досягнень, % / Marks, %
Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план лекційних занять

№ п/п	Назва і назва теми	Кількість годин		
		лекції	семінари	С/Р
Змістовий модуль 1				
Основи психології вищої школи. Психологія студента				
1	Психологія вищої школи як галузь психологічної науки: історія, предмет, завдання, методи.	2		4
2	Суспільні вимоги до фахівця з вищою освітою	2		4
3	Загальні психологічні особливості студентського періоду розвитку особистості.	2		6
4	Адаптація студента до навчання у вищій школі, її види та умови ефективності.	2		4
5	Навчально-професійна діяльність як провідна діяльність студента. Професіоналізація студента як новоутворення віку.	2		4
6	Студент як суб'єкт власної навчально-професійної діяльності. Роль мотивації в навчально-професійній діяльності.	2		4
7	Соціально-психологічні особливості студентської групи та її структура. Розвиток студентської групи.	2		6
<i>Модульна контрольна робота 1</i>				
Змістовий модуль 2				
Психологія викладача та особливості науково-педагогічної діяльності				
8	Психологічні особливості професії викладача закладу вищої освіти.	2		4
9	Навчання і виховання як основні види діяльності викладача. Педагогічна майстерність викладача.	2		4
10	Особливості різних форм навчання. Використання інтерактивних методів навчання у ВНЗ.	2		4
11	Психологічні особливості системи «студент-викладач».	2		6
12	Педагогічне спілкування. Бар'єри у спілкуванні та їх профілактика. Профілактика конфліктів.	2		4
13	Професійне вигорання педагога та його профілактика.	2		4
14	Взаємини у викладацькому колективі. Види та функції педагогічного управління.	2		4
<i>Модульна контрольна робота 2</i>				
	ВСЬОГО	28	0	62

Загальний обсяг **90 год**, в тому числі:

Лекцій – 28 год.

Консультації – 2 год.

Самостійна робота – 62 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Виноградова В.Є., Юрченко В.І. (2020). Психологія вищої освіти: теоретичні та практичні аспекти: навч. посіб. 2-е вид. Київ: Видавництво Ліра-К. 296 с.
2. Головінський І.З. (2003). Педагогічна психологія: навч. посібник. К.: Аконт. 288 с.
3. Дуткевич Т.В., Максимчук Н.П. (2010). Психологія вищої школи (курс лекцій): навчальний посібник. Кам'янець-Подільський. 144 с. URL: <https://app.box.com/s/bq068hzz6sjynbrvail6bsgwsnsyr7r>
4. Золотарьова І. М. (2017). Конспект лекцій з дисципліни «Психологія і педагогіка вищої школи» (для магістрів денної форми навчання усіх спеціальностей) / І. М. Золотарьова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2017. 36 с. http://eprints.kname.edu.ua/46720/1/2015_%D0%BF%D0%B5%D1%87_%20173%D0%9B%20%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9%20%D0%90-5.pdf
5. Методика викладання психології у вищій школі : навчальний посібник / Ю. Ю. Бойко-Бузиль, С. Л. Горбенко та ін. К. : Атіка, 2012. 272 с.
6. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. (2014). Психологія вищої школи: підручник. 4-е вид., випр. і доп. К.: Каравела, 2014. 360 с.
7. Психологія вищої школи : підручник / О. І. Власова, В. А. Семиченко, С. Ю. Пашенко, Я. Г. Невідома. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2015. 405 с.

Додаткові:

1. Аніщенко О. В., Яковець Н. І. (2007). Сучасні педагогічні технології: курс лекцій : Навч. посібник / За заг. ред. Н. І. Яковець. Ніжин : Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2007. 199 с.
2. Антонова О. Є. (2015). Педагогічні технології та їх класифікація як наукова проблема. Сучасні технології в освіті. Ч. 1. Сучасні технології навчання : наук.-допом. бібліогр. покажч. Вип. 2 / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського; [упоряд.: Філімонова Т. В., Тарнавська С. В., Орищенко І. О. та ін.; наук. консультант Антонова О. Є.; наук. ред. Березівська Л. Д.]. Київ, 2015. С. 8-15.
3. Василенко Л.П. (2013). Педагогічна психологія вищої школи: методичні матеріали до практичних занять. Дрогобич РВВ ДДПУ ім. Івана Франка. 54 с.
4. Галян О.І. (2010). Педагогічна психологія вищої школи. Тексти лекцій. Дрогобич: РВВ ДДПУ ім. Івана Франка, 2010. 90 с.
5. Дистанційне навчання: психологічні засади : монографія / М. Л. Смульсон, Ю. І. Машбиць, М. І. Жалдак та ін.; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка; за ред. М. Л. Смульсон. Київ, 2012. 240 с.
6. Мащенко Н. І. (2006). Основи педагогіки і психології вищої школи: курс лекцій. 2-е вид., доп. й перероб. Кременчук, 2006. 272 с.
7. Методика викладання психології у вищій школі: курс лекцій для студентів спеціальності 053 «Психологія» ОС «Магістр» / укладачі Щербан Т. Д., Алмаші С. І. Мукачево : МДУ, 2017. 53 с.
8. Мороз О.Г. (2006). Викладач вищої школи: психолого-педагогічні основи підготовки / О.Г. Мороз, О.С. Падалка, В.І. Юрченко; за заг. ред. О.Г. Мороза.

- К.: НПУ. 206 с.
9. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. (2008). Психологія вищої школи : Практикум : навч. посібник. Київ : Каравела, 2008. 336 с.
 10. Савицька О., Яблонська Т. (2021). Особливості сприймання ситуації екзамену студентами з різним рівнем тривожності. *Наукові праці МАУП. Психологія. 2021. Вип. 3 (52)*. Київ : Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2021. 186 с. С.133-139. <https://doi.org/10.32689/maup.psych.2021.3.19>
 11. Самостійна робота з курсу «Педагогіка та психологія вищої школи»: навч.-метод. посібник / Автори-упорядники В.І. Староста, О.Ф. Яцина; за ред. В.І. Старости. Ужгород : ШАРК-АУТДОР, 2014. 136 с. Бібліогр.: с. 64-69; 100-102.
 12. Траверсе Т. М. (2010). Психологія викладацької роботи : підручник. Київ : Науковий світ, 2010. 269 с.
 13. Формування і розвиток інтелектуально-творчого потенціалу студентів : монографія / Ю. І. Кулагін, Н. П. Статінова, О. М. Кущенко та ін. Київ : КНТЕУ, 2012. 212 с.
 14. Чернілевський Д.В. (2006). Педагогіка та психологія вищої школи: навч. посібник / Д.В. Чернілевський, М.І. Томчук. Вінниця: Вінницький соціально-економічний ін-т ун-ту «Україна», 2006. 402 с.
 15. Яблонська Т. М., Булатевич Н. М. (2020) Проблема емоційного вигорання в контексті психологічного благополуччя особистості. *Психологічні умови благополуччя персоналу організацій: тези I Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції, 15–17 жовтня 2020 р.* Львів : Національний університет «Львівська політехніка». 234 с. С.220-222.
 16. Яблонська Т.М. (2018). Чинники саморозвитку студента в ракурсі реформування системи вищої освіти. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О.Сухомлинського: зб. наук. праць. Педагогічні науки, 2018, №2(61)*. Миколаїв: Миколаївський національний університет імені В.О.Сухомлинського. С.333-338.

10. Додаткові ресурси:

Завдання для підготовки до практичних занять, самостійні індивідуальні завдання можна отримати через електронну пошту викладача yablonska@knu.ua.